

9. DECEMBRA 2023

KOLEGAMENTO - ŠPECIÁLNE VYDANIE

80. výročie Hnutia fokoláre

Otvorenie:

Telefonická spojovateľka: *Un momento, prego, la chiamano per una collettiva / Bleiben Sie bitte...*

Eli Folonariová: *Pronto! Ciao popi, adesso vi passo Chiara!*

Hlasy: *(pozdravy z celého sveta)*

Chiara Lubichová: *Drahí moji, teraz obídeme celý svet, bude to trochu trvať, lebo svet je dosť veľký.*

Hlasy: *Hallo? Pronto? Hello? Ciao a tutti! Pronto? Ci siamo tutti?*

Chiara, 9. októbra 1999: Je to telefonická konferencia, na ktorú prinášam silnú duchovnú myšlienku, aby sme ju všetci spoločne žili. Voláme 80 zón a všetci odpovedajú, pýtajú sa: Ako sa máš? Čo je nové? Tak ako v rodine... Je to úžasné.

Chiara, 28. júna 2004: Cieľom kolegamenta je vziať nás na svätú cestu: na cestu k svätosti...

Titulok: *Trident december 1943 (hudba a atmosféra)*

Chiara Lubichová: Predstavte si zamilované dievča, zamilované do tej lásky, ktorá je prvá, najčistejšia, ešte nevyznaná, ale ktorá začína spaľovať dušu, len s jedným rozdielom: takto zamilované dievča na tejto zemi má v očiach postavu svojho milovaného; toto dievča ho nevidí, nepočuje, nedotýka sa ho, necíti jeho vôňu telesnými zmyslami, ale zmyslami duše, ktorými Láska - s veľkým L - do jej vstúpila a celú ju prenikla¹. (hudba)

Paolo Balduzzi, novinár: Od toho 7. decembra 1943, dňa, keď sa Chiara Lubichová navždy zasvätila Bohu, uplynulo práve 80 rokov. Tento deň sa považuje za oficiálny začiatok Hnutia fokoláre. Nemohli sme preto nevenovať Kolegamento nielen tomuto dňu, ale predovšetkým tomu, čo sa z neho zrodilo a čo má veľkú hodnotu pre jednotlivcov a spoločenstvá, naozaj na celom svete. Stačí si uvedomiť to, čo sa deje dnes rovnako ako vtedy v rôznych zemepisných oblastiach planéty.

Ako to urobíme? Budeme sledovať púť, ktorú Margaret Karamová a Jesús Morán v

¹Z prejavu Chiary Lubichovej „Dielo má dnes tridsať rokov“, nahraného na videu v jej dome, na stretnutí fokolárov z Talianska a Európy, Rocca di Papa 7. decembra 1973.

týchto dňoch podnikli v Taliansku práve pri tejto príležitosti spolu s Medzinárodným centrom a spolu so zástupcami hnutia z rôznych oblastí sveta.

Bude to kolegamento plné príspevkov, ktoré ste nám v posledných dňoch poslali vy sami. Takže povedal by som, začnime. Odovzdávam slovo Anna Lise Innocentiovej z Komunikačného úradu Medzinárodného centra a hneď potom sa zídeme v auditóriu. Vitajte na tomto špeciálnom kolegamente a šťastnú cestu!

NA CESTE DO ASSISI

Anna Lisa Innocenti, Komunikačná kancelária Fokoláre: „Nech je to skúsenosť jednoty, pravého bratstva a žitia vzájomnej lásky“. Týmto pozvaním otvorila Margaret Karramová túto púť, na ktorej spoločné putovanie bolo zmyslom každého kroku.

Putovanie bolo duchovnou skúsenosťou, skúsenosťou pokánia, odpustenia, poďakovania za týchto 80 rokov života hnutia. Zúčastnilo sa ho 103 účastníkov z 39 krajín, členovia Rady Fokoláre a zástupcovia rôznych geografických oblastí. Prvou etapou je mesto Assisi. Prečo práve Assisi? Pretože po Tridente sa aj toto mesto spája so zakladateľkou Hnutia fokoláre. Keď totiž Silvia Lubichová pôsobila ešte ako učiteľka (v Opera Serafica) v internátnej škole pre siroty, ktorú viedli otcovia kapucíni v Cognole neďaleko Tridentu, bola požiadaná o spoluprácu s františkánskym tretím rádom.

Radikálnosť svätých z Assisi mladú Silviu tak fascinovala, že sa rozhodla zvoliť si meno Chiara. (hudba)

Účastníci púte navštívili významné miesta Assisi. Sprevádzali ich františkáni, ktorí ich vyzvali, aby si nielen pozreli umelecké diela, ale aj aby počúvali, čo im Boh radí v ich srdciach. Priniesli tu aj svedectvo svojho života s vteľovaním a modernosťou svojej spirituality. A tak dialóg bol výmenou darov medzi starými a novými charizmami.

V Kostole sv. Kláry ich privítala opátka klarisiek, sestra Klára Agnesa Acquadrová, ktorá zdôraznila naliehavosť realizácie charizmy jednoty práve kvôli dráme, ktorú dnes svet prežíva. Potom sa zamyslela nad dvoma kľúčovými a navzájom neoddeliteľnými pojmami svätej Kláry: „svätá jednota“ a „najvyššia chudoba“. Jednota je svätá, pretože prichádza zhora, ale nedá sa dosiahnuť bez chudoby: ak človek nie je chudobný, nedokáže „urobiť krok k vyššiemu my“. (hudba)

Kúsok od Kostola svätej Kláry, neďaleko baziliky Vyzliekania, ich čaká Mons. Domenico Sorrentino, biskup Assisi. Miesto Vyzlečenia, ako hovorí samotný názov, je miestom, kde sa František pred očami svojho otca vyzliekol zo šiat a spolu so šatami sa zbavil všetkého, čím bol a čo mal. Prešiel bránou biskupského paláca, kde ho privítal vtedajší biskup Guido, a zvolil si mať len Boha.

Gesto, v ktorom podľa biskupa môžeme nájsť aj mnohé odpovede na mnohé hlboké krízy, ktoré dnešný svet prežíva.

Domenico Sorrentino, biskup Assisi-Nocera Umbra-Gualdo Tadino a Foligno: (...) František sa v ten deň rozhodol. (...) Nemať rodinu, nemať dedičstvo. Jeho dedičstvom bol

Ježiš Kristus. A jeho rodinou Cirkev. (...)

Tu sa opäť raz v dejinách inštitúcia a charizma stretávajú spolu v jednom ohnivku: biskup Guido a František z Assisi povedali „áno“ Duchu a z tohto dôvodu, tak ako pre vás pred osemdesiatimi rokmi, aj pre Františka pred 800 rokmi, sa dalo do pohybu toto veľké hnutie, ktoré až dodnes inšpiruje Cirkev a dejiny. (...)

Anna Lisa: Potom Mons Sorrentino pozval všetkých, aby prešli cez starobylú vstupnú bránu do biskupstva, cez ktorú prešiel František a ktorú odhalili nedávne vykopávky. Vyzval urobiť presne to, čo vtedy urobil František: opustiť všetko, čo nepatrí Bohu, a aby ho opäť postavili do centra svojho života. (hudba)

Gesto vyzliekania pokračuje vo svätyni Rivortorto, kde prebieha ďalší aspekt: gesto kajúcnosti a prosba o odpustenie, ktoré každý robí osobne a v mene celého hnutia, ktoré tu zastupuje. (pieseň a prostredie)

Job: Prosíme Ťa o odpustenie za chvíle, keď sme nesvedčili o pravom spoločenstve, bratstve a o Zmŕtvýchvstalom medzi nami. (...)

Jesús (a zhromaždenie): Ty, Pane, vieš všetko, ty vieš, že Ťa milujem!

Catherine: Za to, že sme nespravodlivo diskriminovali ľudí (...).

Mario: Prosíme o odpustenie za zneužitie, ktorého sme sa dopustili

(...). Jesús (a zhromaždenie): Ty, Pane, vieš všetko... (...)

Christian: Chcela by som poprosiť Pána o odpustenie za všetko, čo sme neurobili, za všetky opomenutia.

Sandra: Chcela by som poprosiť o odpustenie za chvíle, keď sa naši bratia a sestry z iných cirkví v našom Diele cítili nemilovaní, alebo zabudnutí, keď sme na nich nebrali ohľad.

Dona: Prosím Ťa, Pane, o odpustenie za všetky tie časy, keď sme sa nevedeli inkulturovať v krajinách, do ktorých sme prišli.

Michelle: Prosíme Ťa o odpustenie za to, že sme sa nestarali o stvorenie. (hudba)

Anna Lisa: Svätý František je označovaný za muža pokoja ani nie preto, že by hovoril o mieri, ale najmä preto, že ho žil. On, ktorý v čase krutého smútku dokázal napísať chválu Bohu Stvoriteľovi, skutočnému zdroju pokoja svojim nádherným „Chválospev stvorenia“, on nás dnes, v rozorvanom svete, pozýva, aby sme hľadeli do budúcnosti pohľadom nádeje.

Mužský hlas: *Najvyšší, všemohúci dobrý Pane, Tvoja je chvála, sláva, česť a každé požehnanie.*²

Anna Lisa: A práve jeho slová z „Chválospevu stvorenia“ rezonovali v popoludňajších hodinách, ktoré účastníci púte venovali chvíľke rozjímania a modlitby za mier. (prostredie)

²Z „Chválospevu stvorenia“ od svätého Františka z Assisi.

Urobili tak spolu s mnohými priateľmi, ktorí zdieľajú s Fokoláre záväzok bratstva: predstaviteľmi rehoľných inštitútov a chariziem, kresťanmi rôznych cirkví, veriacimi rôznych náboženstiev.

Margaret Karramová, prezidentka Hnutia fokoláre:

Pace, Peace, Salam, Shalom.

Mier, kde si, priateľ môj?

Hľadám ťa v uliciach miest: blízkych, vzdialených... (...).

Nemôžem ťa nájsť. (...)

Hľadím hore a spolu s mnohými hovorím: „VERÍM!“ (...)

Z tohto mesta, majáka ľudskosti,

Pane, urob nás nástrojmi jednoty.

Izzedin Elzir, imám z Florencie: Na tomto stretnutí za mier blahoželám hnutiu k osemdesiatemu výročiu. Hnutiu, ktoré prinieslo mier, pokoj a vieru nielen svojim veriacim, ale aj priateľom rôznych náboženských vyznaní, ktorí sa stretávajú, aby sa zapojili do medzináboženského dialógu a budovali nielen lepší svet a lepšiu budúcnosť, ale aj lepšiu prítomnosť pre nás všetkých, pre celé ľudstvo a pre celý svet.

Rav Joseph Levi, emeritný vrchný rabín Florencie: Pri príležitosti osemdesiateho výročia zrodu Hnutia fokoláre som s radosťou prijal pozvanie zúčastniť sa tohto výnimočného dňa, ktorý sme spoločne oslávili. (...) Chcel som preto - a žiadam o to aj vás - z hĺbky svojho srdca zvolať a povedať: Človeče, prebuď sa, vráť sa k svojej ľudskosti, pretože ľudskosť je základom všetkého! Nepodarí sa nám vytvoriť mier, ak nenecháme prehovoriť srdce, ak mu nedovoľíme, aby nám dňom i nocou, večerom i ránom hovorilo: sme za ľudstvo, ktoré miluje toho druhého, ktoré uvádza do života výrok tak hlboko zakorenený vo všetkých troch našich náboženstvách: *miluj svojho blížneho ako seba samého.* (...) Všetci sme zjednotení okolo tohto „prikázania“, ak ho tak chcete nazvať, ale ja by som ho nazval „volaním srdca človeka“: zobuď sa (...). Staň sa opäť človekom, pretože na to si sa narodili a to je dôvod tvojej existencie a užívania tohto sveta, ktorý nám dal Pán.

Páter Kasutoshi Mizumo, riaditeľ Risho Kosei-kai Italy Europe (v japončine): Hnutie fokoláre je úžasná organizácia, ktorá po celom svete šíri mier, lásku a bratstvo. Duch a ľudia Hnutia fokoláre sú veľmi dôležití, pretože vo svete je stále veľa konfliktov a trpiacich ľudí. Želáme vám, aby ste sa o tohto ducha jednoty a spoluúčasti naďalej delili s mnohými ľuďmi.

(pieseň - Gen Rosso International Performing Arts Group)

ZO SVETA: NAŠE ÁNO (1. časť)

Anna Lisa: „Hľaď hore, ľudstvo. Je tu tvoj čas, je čas na bratstvo“. Spievalo sa v piesni a to vystihuje aj neúnavné a dlhodobé úsilie mnohých ľudí v rozmanitých častiach sveta. (hudba - Yes - 1943-2023)

Otec Ištván, Ukrajina (ukrajinsky): V živote na Ukrajine vidím dve veľmi dôležité veci. Prvá vec, ktorú môžeme urobiť pre mier, pre to, aby v krajine zavládol mier, je uistiť sa, že mier je v našich srdciach, a snažiť sa šíriť tento mier medzi tými, ktorých stretávame: veriacich, rôznych ľudí - to je prvá vec, to znamená vytvárať mier tam, kde sme. Druhou je život v spoločenstve, vytváranie komunit, v ktorých sa ľudia môžu stretávať, zdieľať svoje radosti a utrpenia - to sú pre nás na Ukrajine dnes najdôležitejšie veci.

Konžská demokratická republika, Ctihodná Janoubouya Mangelligote: Sme z Národnej komisie Politického hnutia za jednotu.

Ctihodná Chantie Chakokhi: z Konžskej demokratickej republiky.

Janoubouya: Tento môj brat je z opozície a ja som z väčšiny. Ale v mene jednoty v rozmanitosti sa spájame, aby sme slúžili konžskému ľudu.

Chantie: O túto skúsenosť sme sa podelili aj s ostatnými Konžanmi, keďže pred niekoľkými dňami sa konalo stretnutie Politického hnutia za jednotu, na ktorom sa zišlo mnoho ďalších zástupcov rôznych strán.

Uvedomili sme si, že naša krajina je naším spoločným domovom. Ak horí, horí „naša“ krajina. Neexistuje krajina pre opozíciu, neexistuje krajina pre väčšinu. Musíme sa riadiť jednotou, ako hovorievala Chiara Lubichová.

Teresa, Taiwan (v čínštine): Som z Taiwanu, som budhistka a učiteľka angličtiny. Mojm záväzkom k jednote je vidieť v každodennom živote dobrotu a lásku ľudí okolo mňa: v rodine, u príbuzných, priateľov a kolegov. Láska víťazí nad všetkým, takže keď sa vyskytnú ťažkosti, umenie lásky mi pripomína, aby som vždy začínala odznova a čelila ťažkostiam milosrdným pohľadom. Takto môžem duchovne rásť a zároveň pokračovať v rodine, v práci a v podnikaní, premieňať výzvy na väčšiu lásku, umožniť druhým vidieť moje gestá lásky, ako je pozdrav, úsmev, rosievať lásku a jednotu.

Susanna, Lampedusa - Taliansko: Som Susanna, dobrovoľníčka z Lampedusy. Lampedusa je ostrov v Stredozemnom mori a vďaka svojej polohe je vstupnou bránou pre migrantov prichádzajúcich po mori.

Toto leto sme sa v dôsledku masívneho príchodu migrantov ocitli v trochu zložitej situácii.

Dosiahli sme obrovský počet prijatých ľudí, asi 7000, čo je viac ako nás obyvateľov ostrova, pretože Lampedusa má asi 6000 obyvateľov.

Prijímacie stredisko kolabovalo, nedokázalo už rozširovať svoje možnosti. Naš farár, otec Carmelo, poskytol priestor na prijatie migrantov a my sme sa hneď aktivizovali medzi skupinami cez Whatsapp, ako sa to v komunite robí.

Niektorí okamžite priniesli hry, niektorí jedlo, niektorí lieky, niektorí oblečenie. Ocitli sme sa tam. Naše pohľady boli plné otázok, pretože sme sa dotýkali silného utrpenia.

Pamätám si, ako na nás deti mávali, lebo chceli ešte ďalší kus pizzy.

Spomínam si napríklad na výraz tváre jednej ženy, ktorá odchádzala s dieťaťom v náručí a bola bosá.

Tak som si inštinktívne vyzul papuče a dala som jej ich. Ten jej pohľad mi zostal, pretože mi len ďakovala a ďakovala... to je tá najkrajšia spomienka, ktorú mám. Naše „áno“ je v tomto: oživilo sme slovo bratstvo, v tom momente áno, naše „áno“ sme dali do ohybu celým srdcom. (hudba)

UMELECKÝ TANEC „TEMPORA“

Anna Lisa: Púť je cesta, ktorá niekedy otvára neznáme krajiny. Teraz je na rade jazyk umenia, tanca, hudby, ktorými sa vyjadruje áno Chiary Lubichovej, v nej áno je áno nás všetkých.

Tempora je umelecká skupina, ktorá nás v istom zmysle prevedie od stretnutia s druhým - ktoré môže priniesť rôznorodosť, napätie, konflikty - k skúsenosti bolesti, ktorú môžeme zažiť v sebe a okolo nás; a potom voľba lásky, Čerpanej z evanjelia, ktorá je schopná premieňať situácie, uzdravovať, zapalovať svetlo aj v tme.

NA CESTE DO LORETA

Anna Lisa: A sme na druhej etape našej púte, dorazili sme do Loreta, ktoré nás víta chladným a daždivým dňom. Loreto je malé mestečko v strednom Taliansku s výhľadom na Jadranské more.

V bazilike za mnou, postavenej v rokoch 1469 až 1587, sa nachádza dom, o ktorom sa predpokladá, že bol svätým domom Nazaretskej rodiny.

Traduje sa, že v roku 1291, keď križiaci museli opustiť Svätú zem, bol sem prevezený tento svätý dom.

Kedy sa však mesto Loreto prepojilo s históriou Chiary Lubichovej?

Je október 1939, práve začala druhá svetová vojna a Chiara, vtedy ešte Silvia Lubichová, je pozvaná na stretnutie organizované Katolíckou akciou priamo tu v Lorete. Jej túžba nepremeškať príležitosť spoznať Boha je taká silná, že sa jej podarí získať povolenie od svojho otca Luigiho, aby prišla sem do Loreta. Medzi Tridentom a Loretom je viac ako 450 km. A práve tu, vo svätom dome Chiara Lubichová vytyšila svoje povolanie. Táto intuícia sa neskôr naplnila, zhmotnila sa jej úplným odovzdaním sa Bohu 7. decembra 1943. Vypočujme si, ako o tomto momente hovorí Chiara Lubichová v príhovore z roku 1989 skupine mladých v medzinárodnej citadele Montet.

Chiara Lubichová: Mala som vtedy 19 rokov, menej ako vy, bola som vo veku gen, ak by boli existovali gen, bola by som gen. No ja som sa nikdy nezaujíkala o svoje povolanie. Vieš, ako to je, nemyslíš na to. Nieкто nad tým uvažuje, nieкто nie.

Tam som v tom domčeku pochopila tú „štvrtú cestu“, skrátka, že to nebude ani to, ani ono, čo Boh vymyslel pre mňa. Nešlo tu o mňa ako takú, bolo to ja v množnom čísle; Boh si vymyslel v Cirkvi „štvrtú cestu“, ktorá mala veľa spoločného s tým domčekom v Lorete, čiže so životom tých troch v ňom.

Ako viete, ocitla som sa v zadnej časti kostola a tam som si uvedomila, že ma bude nasledovať zástup panien. Sú to fokolaríni, čiže zasvätení v panenstve, pretože fokolaríni sú dušou celého Diela.

A nemôžeme umenšovať túto moju nadprirodzenú skúsenosť, absolútne nie! pretože ma to skoro drvilo; božské vás rozdrví. A plakal som a plakala každý raz, keď som vstúpila do toho malého domčeku. Ten pocit, dojem, že som akoby uprostred a okolo mňa Mária, Jozef a Ježiš. Mária, ktorá si tam azda spievala, takto som si ju predstavovala, spievala malému Ježišovi uspávanku; Jozef pracoval; všetko toto ... Cítila som sa úplne vnútri tejto skutočnosti.

Ale ani tu to nemôžem redukovať len na „fokoláre“, bolo to aj „Dielo“, pretože Dielo je aj ako Nazaretský domček: tvoria ho kňazi, tvoria ho laici, panny, ako Panna Mária, tvoria ho ženatí ľudia. Je v tom celé Dielo: v kňazoch sú obsiahnutí aj rehoľníci, v Márii aj rehoľníčky, v Dieťati Ježišovi je všetko, skrátka, takto. (...) ³

Anna Lisa: Chiara Lubichová tu v Lorete intuitívne pochopila svoje povolanie, ale v tejto intuícii - ako sme práve počuli - je aj všetko, čo potom z nej zrodilo, áno, ide o hnutie, o rôzne povolania, ktoré sa postupne zrodili. Opýtali sme sa preto niektorých účastníkov púte, čo pre nich znamená prísť dnes do Loreta.

Páter Salvo D'Orto, misionár OMI, zodpovedný za rehoľnú vetvu: Dnes to bol veľmi krásny, silný zážitok môcť prežiť tento okamih s celým Dielom, a spomenúc si aj na to, čo prežila vtedy Chiara. A pre nás rehoľníkov je tento domček istý druh ikony, práve preto, že nám umožňuje vstúpiť do skúsenosti Boha. Ale nielen preto, že tam žili ľudia v panenstve, ale skôr je to skúsenosť s čímsi božským, ktoré sa prelína s ľudským, a ľudské, ktoré umožňuje človeku vidieť to božské. Domnievam sa, že práve Duch Svätý, ktorý dal Chiare charizmu, jej dal pochopiť túto intenzitu, teda rozmer Diela a jeho budovanie.

(hudba - Alessandro Cappella, klavirista, fokoláre Ancona)

Catherine Belzung, volontárka, spoluzodpovedná za Centrum pre dialóg s kultúrou: Tesne pred týmto „áno“ sme mali malú umeleckú chvíľu a mňa zasiahla myšlienka, ktorá nám bola tlmočená: že hudobné dielo, aby sa mohlo rozvíjať v čase, potrebuje srdce

³ Z odpovedí Chiary Lubichovej fokolarínom školy 5. ročníka vo fokoláre, Montet (Švajčiarsko), 3. augusta 1989.

každého človeka. V tomto duchu som sa vydala na miesto, o ktorom sa traduje, že tu žila Nazaretská rodina, aby som povedal svoje „áno“ a povedal si, že moje „áno“, moje ja je citlivé na svet kultúry, na myšlienku odovzdať túto charizmu, túto spiritualitu tomuto svetu.

Roberta Munegatová, fokolarínka, delegátka Diela pre americkú zónu: Zopakovať dnes toto áno je áno, ktoré hovoríme nielen osobne, ale aj v mene všetkých fokolarínov sveta a všetkých komunít Diela na svete, aby sme mohli byť naozaj vyjadrením tohto svetla a ohňa, ktorý vychádza z tohto malého domčeka v Nazarete, ako to od začiatku videla Chiara, a udržiavať ho stále živým, tak ako František, ktorý je živý aj po 800 rokoch. A tak aj to naše môže byť dnes stále živé a zvečňovať sa v čase.

ZO SVETA: NAŠE ÁNO (2. časť)

Anna Lisa: Boh neprestáva volať v priebehu času, v priebehu dejín. Je na každom z nás, aby sme odpovedali svojim „áno“ tam, kde žijeme, aj vo veľmi odlišných spoločenských a kultúrnych kontextoch. Pozrime si to.

Alex, Sydney - Austrália:

Som členkou anglikánskej cirkvi a volontárkou v organizácii New Humanity. Svoje „áno Bohu“ vyjadrujem snahou o jednotu prostredníctvom dialógu s pôvodnými obyvateľmi tu v Austrálii.

O domorodých kultúrach som sa dozvedela vďaka svojej práci ako konzultantka v oblasti kultúrneho dedičstva.

Mala som tiež príležitosť podeliť sa o niektoré svoje skúsenosti s prácou s domorodcami s našou komunitou Focolare.

Suman, Nepál (v nepálčine):

V súčasnosti sú mladí ľudia pod tlakom rôznych sociálnych, ekonomických a akademických neistôt.

Aj ja trpím všetkými týmito neistotami. Ale dnes mám pocit, akoby sa ma dotkla akási nová zodpovednosť. Okrem tej osobnej som zodpovedný aj za premenu svojej spoločnosti. Vždy obviňujeme vládu, najmä miestnu samosprávu, že je zodpovedná za blaho a kvalitu života svojich občanov, ale je dôležité zamyslieť sa nad tým, nakoľko sa človek cíti zodpovedný za uskutočnenie zmeny v spoločnosti a celom systéme.

Nie je možné dosiahnuť zmenu osamote, potrebujeme podporu ostatných.

Na zmenu je potrebná jednota.

Útechu som našiel v Mariapoli. Vzdialil som sa od toho chaotického stavu mysle a snažil som sa prijať krásu „života v prítomnom okamihu“.

V rôznych obdobiach sme hovorili o „univerzálom bratstve“.

Podľa koncepcie „univerzálneho bratstva“, ak budeme pracovať spoločne, jednotne a solidárne, zmena je možná. Ďakujem.

Natalie, Singapur (v angličtine): Snažím sa prispievať k zjednotenému svetu tým, že trávim zmysluplne čas so staršími ľuďmi a deťmi v mojej komunite.

Spolu s niekoľkými priateľmi plánujeme zaujímavé aktivity so staršími ľuďmi aj s deťmi. Uvedomili sme si, že najviac oni potrebujú byť vypočutí, a bolo pre nás dôležité viesť s nimi aj dlhé rozhovory namiesto toho, aby sme sa ponáhľali za naplánovanými aktivitami. Veríme, že službou druhým, láskou k ľuďom, môžeme nájsť radosť aj v sebe a šíriť Božiu lásku medzi tých, ktorí čakajú, aby ju zažili.

Matias, Portugalsko (v portugálčine): Urobil som skutok lásky. Často pomáham rodičom prestrieť stôl pred večerou, obedom alebo dokonca raňajkami. A mám ešte jeden skutok lásky: raz som dal sestrám darček. Ahoj!

Joaquin, Loppiano (Taliansko): Volám sa Joachim, pochádzam z Argentíny. Sme skupina mladých z celého sveta vo formácii. Pripravujeme sa povedať svoje „áno“ v komunite Fokoláre.

Marcela, Loppiano (Taliansko): Svoje „áno“ pre jednotu objavujem skrze svoje limity. Keď si myslím, že veci nedokážem, zastavím sa, prijmem to. Ale nezablokujem sa pri tom. Radšej si spomeniem na chvíle, keď sa vo mne mnohé „nemožné“ stalo „možným“, v mojich vzťahoch s druhými.

Z toho čerpám silu, ktorá ma pobáda, aby som sa nezastavila, aby som sa nevzdávala, kým je v spoločnosti niekto, kto je ešte stále vylúčený, alebo niekto, kto ešte nie je v mojom srdci... Takže rozširujme svoje srdce, aby všetci boli jedno.

NA CESTE DO RÍMA

Anna Lisa: A sme na poslednej etape púte: v Ríme.

Sme na Via Appia, starovekej rímskej ceste. Veľkí svedkovia viery, ktorí prišli do Ríma, ako napríklad svätý Peter alebo svätý Pavol, tiež kráčali po týchto cestách. Účastníci našej púte navštívili významné miesta, ktoré aj dnes svedčia o autenticite evanjeliového života prvých kresťanských komunít; Boli to ľudia povolání Bohom a poslaní ním, aby prinášali jeho posolstvo, ktorí boli autentickými a odvážnymi svedkami až po mučenícku smrť. (hudba)

ZO SVETA: NAŠE ÁNO (3. časť)

Anna Lisa: Aj od nás sa dnes vyžaduje byť autentickými a odvážnymi svedkami Božej lásky, svedkami jednoty v malých i veľkých každodenných rozhodnutiach. (hudba)

Lorraine, Austrália (v angličtine): Moja skúsenosť s náročným liečením dialýzou, ktorú

podstupujem už sedem rokov, je plná milostí vyplývajúcich z môjho neustáleho áno Božej vôli. V mojom dialyzačnom stredisku budujem jednotu.

V jednom momente som ako prejav svojej lásky navrhla, že budem zastupovať pacientov vo výbore vedenia kliniky. To mi dáva príležitosť budovať jednotu s pacientmi aj s ošetrovateľským personálom.

Pri jednej príležitosti mi zdravotná sestra povedala, že jeden pacient pocíti úľavu zakaždým, keď ma uvidí vstúpiť na kliniku. Keď som ho raz išla navštíviť, povedal mi, že moje slová sú skoro zbytočné, a to i preto, že mu stačí ma len vidieť a to mu pomáha prijímať liečbu.

Neskôr som ho videla, ako zdraví každého pacienta, nadväzuje očný kontakt a doširoka sa usmieva. Teraz už mám spoločníka v žití vzájomnej lásky.

Dar Chiarinej charizmy mi umožňuje žiť prítomný okamih a začínať vždy odznova budovať jednotu na tej našej klinike.

Rodina Varela, Argentína/Peru (v španielčine):

Javier: Sme Jenny, Ana María, María Luz a Javier. Pochádzame z Argentíny. Jenny: Jedného dňa nás spolu s Javierom napadlo vrátiť sa do mojej krajiny, do Lamudu na severe Peru, kde žijú moji rodičia. A tak sme sem prišli. Začali sme tu nový život s našimi dcérami netušiac, čo sa stane na druhý deň.

Javier: Zistili sme, že ranou tohto mesta sú starší ľudia. Mladí odchádzajú študovať a starší zostávajú opustení a často nemajú ani dôstojnú posteľ, v ktorej by mohli umrieť. Tak sme si povedali: musíme niečo urobiť, nemôžeme sedieť so založenými rukami. Ideál nás učil „zomrieť za svoj ľud“ a my sme chceli zaň zomrieť.

Jenny: A tak sa zrodil sen založiť domov dôchodcov inšpirovaný týmto krásnym ideálom, ktorý nás každý deň povzbudzuje: ideálom jednoty.

Každý deň dávame svoje životy za týchto starých ľudí, ktorí nás potrebujú. Moja rodina a ja sme boli v tomto sne nezlomní, preto sa jedného dňa stal skutočnosťou.

Ngozi, Nigéria (v angličtine): Moje áno Bohu sa prejavuje v mojej komunite, kde je veľa chudobných ľudí. Snažím sa im vyčariť úsmev na tvári tým, že im zabezpečujem ich potreby, ako sa len dá. Po druhé, svoj záväzok k jednote žijem aj vo svojej farnosti. Dala som sa k dispozícii pri vyučovaní katechézy malých detí. A používam „kocku lásky“ a učím ich milovať sa navzájom, odpúšťať si, milovať svojich nepriateľov a vidieť v každom Ježiša.

William, USA (v angličtine): Dobrý deň, volám sa William Calvo. Som profesorom na Michiganskej univerzite na katedre americkej kultúry.

Voľba Boha, ktoré urobila Chiara dávno predtým, ako som ju spoznal, zmenilo môj život ako človeka, ako občana, ako učiteľa, ako výskumníka.

Spiritualita jednoty mi dala vedomie, že Boh je Láska... že Boh ma miluje a že existuje plán Lásky pre ľudstvo, pre každú kultúru a každého človeka. Je to skutočne duchovná cesta, ale aj intelektuálna cesta.

Ide napríklad o to, ako robím výskum, ako komunikujem s ľuďmi, ako kladiem otázky....

a ako počúvam alebo teoreticky opisujem svet okolo mňa.

Môj výskum ma zaviedol na okraj spoločnosti, ktorá sa niekedy zdá, že sa rúca... Že je diskriminovaná, odlúčená, odsudzovaná a nepochopená... a tam som v Ježišovi Opustenom našiel duchovný a intelektuálny kľúč k objavovaniu a dekódovaniu krásy ľudstva, kľúč, ktorý v hĺbke verí, že nový svet je možný.

Anna Lisa: Táto púť sa konala pri príležitosti 80. výročia zrodu Hnutia fokoláre. A práve 7. decembra dostali účastníci veľký dar: audienciu u pápeža Františka.

ROZHOVOR S MARGARET KARRAMOVOU A JESÚSOM MORÁNOM

Paolo Balduzzi: A ako sme sľúbili, sme späť v auditóriu Medzinárodného centra. Od tejto chvíle sme naživo v Rocca di Papa, je 20 hod. 48 min., čo je dôkaz, že sme naživo s vami všetkými, aby sme ukončili túto púť. Vitajte. (potlesk)

Ako vidíte, je tu Margaret Karramová a Ježiš Morán a čoskoro im dáme slovo. Ale najprv chceme pozdraviť aj tu prítomné osobnosti: Jeho Eminenciu kardinála Maria Grecha, ktorý je generálnym sekretárom synody, spolu so všetkými občianskymi a cirkevnými autoritami, ktoré sú tu prítomné, vitajte. (potlesk)

Ako som na začiatku sľúbil, tu sú aj všetci tí, ktorí sa zúčastnili tejto púte, vidím ich tu pred sebou, vitajte i vy!

A potom vítam aj vás všetkých, ktorí sledujete kolegamento zo všetkých komunít sveta, je vás veľmi veľa. Posielame náš srdečný pozdrav a našu lásku do Svätej zeme, vieme, že nás sledujete v mnohých mestách, dokonca máte Zoom s arabským prekladom, takže vás naozaj špeciálne pozdravujeme. Potom je tu Sydney, kde je už nedeľa ráno, museli ste sa stretnúť o pol piatej ráno, ste hrdinovia a tiež vás pozdravujeme a posielame veľké objatie. (potlesk) Poďme ešte do Argentíny, kde je päť hodín popoludní. Vieme, že v sobotu popoludní sa v citadele O'Higgins slávil Šabat spolu s rabínkou Silviou Chemenovou, za prítomnosti 45 židovských priateľov a 10 moslimov. I vás veľmi srdečne pozdravujem od nás všetkých. (potlesk)

Mnohí z vás nám napísali, že sa zhromaždili v spoločenstvách, v skupinách, v mnohých krajinách sveta; nemôžeme ich všetky vymenovať, ale je to Tanzánia, Nigéria, Pakistan, Česká republika, Španielsko, Burkina Faso, samozrejme Taliansko, a potom kto vie, koľko ďalších krajín sveta; všetkých vás naozaj objímame z tejto nádhernej sály. (potlesk)

Margaret a Ježiš, nemôžeme nepokračovať hovoriť s vami práve o rímskej etape vašej púte a to aj preto, že Anna Lisa v nás zanechala trochu zvedavosti. Aká bola 7. decembra audiencia u pápeža Františka? Takže skôr, ako budeme pokračovať, rád by som ťa poprosil, Margaret o krátky osobný dojem z tohto stretnutia s pápežom.

Margaret Karramová, prezidentka Hnutia fokoláre: Bolo to mimoriadne stretnutie, myslím nezabudnuteľné, ktoré bude znamenať dôležitú etapu v našej histórii. Bol to skutočne dojímavý okamih, už len byť tam, v srdci Cirkvi, u pápeža 7. decembra bola chvíľa milosti.

Paolo: Ešte si neskôr povieme o tejto chvíli milosti. Pozrime si najprv úryvok slov pápeža Františka a potom sa k tomu spoločne vrátíme.

Pápež František: (...) Pozývam vás pracovať na tom, aby sa sen o plne synodálnej a misijnej Cirkvi čoraz viac realizoval. Začnite od svojich spoločenstiev a rozvíjajte v nich štýl účasti a spoluzodpovednosti (...), v ktorej sa navzájom rešpektujeme a staráme sa jeden o druhého, s osobitnou pozornosťou venovanou tým, ktorí sú slabší, ktorí najviac potrebujú podporu. (...)

Zasievajte, prosím, jednotu tým, že budete prinášať evanjelium, pričom nikdy nestrácajte zo zreteľa dielo vteľovania, ktoré chce Boh naďalej uskutočňovať v nás a okolo nás prostredníctvom svojho Ducha, aby bol Ježiš dobrou novinou pre všetkých, nikoho nevnímajúc, a „aby všetci boli jedno“ (Jn 17, 21). (...)

Po dvoch tisícročiach kresťanstva má túžba po jednote v mnohých častiach sveta stále podobu mučivého volania, ktoré si vyžaduje odpoveď. (...) Dnes je svet, žiaľ, stále zmietaný mnohými konfliktami a naďalej potrebuje tvorcov bratstva a mieru medzi ľuďmi a národmi. (...). Nástrahy zosvetštenia ducha na nás neustále číhajú. Preto aj vy musíte na ne vedieť rozhodne, dôsledne a realisticky reagovať. (...)⁴

Paolo: Margaret, videli sme niektoré slová, ktoré nám adresoval pápež František, nemohli sme si vypočuť všetko, ale celý príhovor je k dispozícii na rôznych portáloch. Sú to silné slová, aj z historického kontextu, v ktorom žijeme, aj pre hnutie. Ktoré slová ťa najviac zasiahli a akú hodnotu to má pre hnutie, pre charizmu Jednoty v súčasnosti?

Margaret: Oslovilo ma viacero vecí, ale aby som to zhrnula, pápež k nám prehovoril v troch častiach, hovoril nám o troch kľúčových momentoch.

Prvým je *cirkevná zrelosť*. Zdôraznil, že je dôležité hľadať nové synodálne formy účasti, spoluzodpovednosti, a pre nás, ako hnutie je dôležité, aby sme kráčali s Cirkvou po tejto synodálnej ceste. Zdá sa mi, že táto cirkevná zrelosť si od nás ako hnutia vyžaduje nové kroky.

Druhou vecou bola *vernost' charizme*. Takže vernost' charizme. Keď sme mysleli na 80 rokov nášho života, pápež veľmi silným spôsobom zdôraznil to najpodstatnejšie, najsilnejšie pre nás: a to je návrat k evanjeliu. Pre mňa, pre nás všetkých, návrat k evanjeliu znamená návrat k radikálnemu a serióznemu životu podľa evanjelia, pretože práve to dnešný svet potrebuje. A pápež nám pripomenul vetu, ktorú nám povedala Chiara: „Tým, ktorí ťa nasledujú, zanechaj len evanjelium“. Toto bola pre mňa po skončení púte veľmi silná výzva. Chiara bola v roku 43 sama. Zvolila si Boha, zasvätila jemu svoj život, aby ho darovala ľudstvu, Bohu, ľudstvu, tomuto trpiacemu ľudstvu. A dnes nás Boh žiada, aby sme povedali nové áno tým, že budeme žiť evanjelium, že budeme radikálne žiť evanjelium.

Tretia vec: pápež nám veľmi dôrazne povedal, takmer nám dal mandát *žiť pre mier*, aby sme sa angažovali pre mier. A môžete si predstaviť, ako silno to cítim vo svojom srdci.

Vidím,

⁴Z príhovoru Svätého Otca počas audiencie pre skupinu z Hnutia fokoláre, Vatikán, 7. decembra 2023.

Via Frascati, 306 - 00040 ROCCA DI PAPA (Roma) – Italia – Tel.
+39-0694798-9 collegamentoch@focolare.org – [YouTube Collegamento](https://www.youtube.com/Collegamento) –
www.focolare.org

13

že táto pápežova výzva je pre nás ako hnutie, tieto jeho slová sú pre nás ako úloha v tejto temnej chvíli ľudstva, pre to, čo prežívame, aby sme sa pýtali sami seba, ako môžeme žiť pre mier a aké stratégie, aké spôsoby môžeme nájsť, aby sme objavili viac a viac ciest k mieru, aby sme zasievali mier.

Paolo: Ďakujem ti, Margaret. Myslím, že toto kolegamento je prvým krokom k spoločne prevzatej zodpovednosti za mier. Ďakujem, veľmi pekne ďakujem.

Na druhej strane, Ješús, audiencia u pápeža Františka bola určite vrcholom celej púte, ktorá trvala niekoľko dní. Aký dojem si z týchto dní odnášaš ty, čo na teba najviac zapôsobil?

Ješús Morán, spoluprezident Hnutia fokoláre: Musím povedať, že už bolo povedané veľa. Reportáže boli skutočne veľmi krásne a úplné, gratulujem!

Paolo: Gratulujeme všetkým, aj tým, ktorí sú v zákulisí!

Ješús: Pretože naozaj krásne vyjadrujú naše skúsenosti. Ale v skratke, myslím si, že to bolo akoby opätovné privlastnenie si daru charizmy jednoty nás všetkých a zase my ju odovzdať dnešnému svetu, práve v tomto konkrétnom kontexte konfliktu, s novým impulzom a novým presvedčením. Potrebovali sme sa „presvedčiť“ o aktuálnosti charizmy.

Pre mňa to bolo ako znovu sa zrodiť ako Cirkev, ako znovu sa zrodiť ako ľudstvo. To chcem povedať.

Paolo: To, čo hovoríš, Ješús, o opätovnom si osvojení našej charizmy, sa v týchto dňoch odohralo aj v mnohých momentoch, pretože jedným z charakteristických znakov je, že 7. december sa neniesol len v tejto udalosti, hoci dôležitej, ale tento deň charakterizovalo mnoho osláv, svätých omší, modlitieb po celom svete, a takto sme zborovo ďakovali Bohu za týchto 80 rokov života.

Aj tu v Ríme sa konala osobitná svätá omša, na ktorej sa mnohí z vás zúčastnili. Bolo to v bazilike Panny Márie Väčšej. Veľké povzbudenie sme dostali aj v slovách, ktoré kardinál Farrell povedal vo svojej homílii, preto vám tu ponúkame úryvok z nej.

(prostredie a pieseň - Gen Verde International Performing Arts Group)

Kard. Kevin Joseph Farrell, prefekt Dikastéria pre laikov, rodinu a život: (...) Preto odmietajte každú formu sklúčenosti, nikdy nepochybujte, že Pán inšpiroval Chiaru osobitným spôsobom života z viery a nasledovaním Ježiša, ktorý je predurčený zostať a priniesť veľa ovocia. Ideál, ktorý vám Chiara odovzdala, zostáva stále aktuálny, a to aj v dnešnom sekularizovanom svete, veľmi odlišnom od toho na začiatku vášho Diela. (pieseň)

Paolo: Tak sme videli aj časť osláv, ktoré sa konali v Bazilike Panny Márie Váčšej, toto veľké povzbudenie, o ktorom sme už hovorili.

Via Frascati, 306 - 00040 ROCCA DI PAPA (Roma) – Italia – Tel.
+39-0694798-9 collegamentoch@focolare.org – [YouTube Collegamento](https://www.youtube.com/channel/UCq3v3v3v3v3v3v3v3v3v3v3) –
www.focolare.org

14

Medzitým som sa premiestnil. Margaret, Jeesús, neopustil som vás, zostaňte tam, pretože sa čoskoro vrátim. Ale chcel som osloviť aj niekoho ďalšieho, kto sa tiež zúčastnil na púti.

Začal by som Wernerom a Mervat, tu sú, zatlieskajme im. Mervat je Sýrčanka zo sýrsko pravoslávnej cirkvi, žije a pracuje tu v Medzinárodnom centre Hnutia fokoláre. Werner je Švajčiar, patrí do Švajčiarskej reformovanej cirkvi a žije vo Švajčiarsku, v citadele Montet. Púte ste sa nezúčastnili, ale zúčastnili ste sa na audiencii u pápeža Františka. Čo pre vás znamenala účasť na tomto okamihu?

Werner: Samozrejme, bolo to veľmi zvláštne. Keď som pápeža pozdravil, využil som to na to, aby som povedal, že som z reformovanej cirkvi. Chcel som sa mu poďakovať za všetko, čo robí pre jednotu cirkví, a tiež mu povedať, že sa tomu venujem. To, čo vo mne silne zostalo, je, že som videl celistvého kresťana. Dalo by sa povedať aj Božieho človeka, človeka, ktorý objíma celé ľudstvo a nikoho nevynímajúc. Teraz sa vraciam do Švajčiarska a chcem pokračovať v práci na tejto Božej rodine a prinášať pokoj tam, kde žijem.

Paolo: A ty, Mervat?

Mervat: Pre mňa to bolo veľmi silné. Hneď ako pápež vstúpil, mala som pocit, akoby som počula Ježišov hlas, ktorý hovorí Petrovi: „Potvrď svojich bratov“. Bolo osemdesiate výročie, takže akoby nás utvrdzoval v našom povolaní povedať Bohu nové áno, obnoviť toto áno, a žiť podľa evanjelia. Takmer nám vyrozprával Chiarin príbeh, keď povedala svoje áno, a zdôraznil nám, aby sme žili evanjelium. Potom hovoril o jednote, ktorá je harmóniou. Bolo to krásne: ako keď sa stretnú rôzni ľudia a tešia sa zo vzájomnej krásy. A potom nám dal mandát, aby sme išli a pracovali pre mier.

Bolo to veľmi silné, pretože pred časom aj sme si s Margaret predsavzali, že chceme osušiť slzy ľudí, ktorí trpia. V srdci sa mi ozývali slová Chiary, ktorá povedala: „Pôjdem svetom a budem ho hľadať v každom okamihu svojho života“.

Paolo: Ďakujem. To je pozvanie pre nás všetkých, prijať tento záväzok a ísť osušiť slzy. Ďakujem vám! (potlesk)

Budem ešte pokračovať a prichádzam ku Cherylanne. Ty si Indka, pravda? A venuješ sa hnutiu pôsobiacemu v Indii, na Filipínach, juhovýchodnej Ázii. Z púte i z tohto kolegamenta sme pochopili protagonizmus komunit Fokoláre vo svete. Komunity tvoria mnohí ľudia, vrátane detí. Povedz nám niečo konkrétne o živote a práci s deťmi.

Cherylanne: Áno. Hoci sme boli v duchovnej atmosfére púte, neboli sme odtrhnutí od reality sveta. Preto na každom posvätnom mieste, kam sme prišli, sme niesli utrpenie našich národov. Ako ste videli, silný bol moment v Assisi, keď sme mali popoludnie dialógu za mier s priateľmi rôznych náboženstiev. Pri tejto príležitosti som sa mohla podeliť aj o utrpenie, bolesť z násilného činu, ktorý sa v to ráno stal v Marawi na juhu Filipín. Nečakane, hneď po

programe, prišiel jeden pán moslim z toho istého mesta a poďakoval mi za to, že som to spomenula a modlila sa za mesto Marawi.

Via Frascati, 306 - 00040 ROCCA DI PAPA (Roma) – Italia – Tel.
+39-0694798-9 collegamentoch@focolare.org - [YouTube Collegamento](https://www.youtube.com/channel/UCqWz8v8v8v8v8v8v8v8v8v8) -
www.focolare.org

15

Pri tej istej príležitosti som mohla predstaviť list, ktorý napísali indické deti rôznych náboženstiev počas podujatia za mier, ktoré sa konalo v Bombaji spolu s rôznymi medzinárodnými organizáciami, ako sú Shanti Ashram, Arigatou International, OSN, Katolícka cirkev, spolu s New Humanity, našou mimovládnu organizáciou pri OSN. Veta, ktorá inšpirovala toto podujatie, bola od Mahátma Gándhího, ktorý povedal, že ak chceme dosiahnuť mier, musíme začať od detí. A boli to práve deti, ktoré mali nápad napísať takú výzvu dospelým, hlavám štátov a predstaviteľom sveta, výzvu na zastavenie každého druhu násilia, vojen, pretože to má silný vplyv na ne, na ich budúcnosť. Tento list bude predložený pápežovi Františkovi, niektorým hlavám štátov a sľúbili sme, že ho predložíme aj zodpovedným nášho hnutia. Takže toto sú iniciatívy v rôznych častiach.

Paolo: Deti sú super, máme sa vždy čo od nich naučiť. Ďakujem. (potlesk)

Podme teraz do Afriky. Raphael, pochádzaš z Kamerunu a žiješ na Pobreží Slonoviny. Čo na teba najviac zapôsobilo na tejto púti?

Rafael: Účasť na tejto púti po stopách svätého Františka z Assisi bola pre mňa istým spôsobom návratom k počiatkom charizmy jednoty, pretože nezabúdajme, že Chiara bola františkánskou terciárkou. Takže v Assisi to, čo už mnohí povedali, bolo to vyzlečenie svätého Františka, zanechať všetko a nasledovať Boha. Pre mňa je to výzva nechať Boha pôsobiť vo mne, okolo mňa. Nie som to ja, kto robí veci, ale nechať ich robiť Boha vo mne.

A v Lorete, v malom domčeku Svätej rodiny, kde sa Slovo stalo telom, stalo sa človekom, čiže Vtelenie. Vtelo vanie tohto svetla musí dnes nadobudnúť aj iné farby, farby rôznych častí sveta, rôznych kultúr. Pretože pred dvetisíc rokmi sa Boh stal človekom a vybral si jeden ľud, ale aj dnes sa ten istý Boh chce stretávať s ľuďmi z každej zemepisnej šírky. Preto ide o inkulturáciu evanjelia všade.

A tretia etapa, stretnutie so Svätým Otcem v Ríme, naozaj veľká udalosť. Okrem mnohých iných vecí nás vyzval, aby sme boli budovateľmi mieru, a vieme, že dnes svet naozaj potrebuje ľudí, ktorí sa angažujú za mier. Pre mňa to nie je len kvôli tomu, čo sa deje vo Svätej zemi, v Rusku, na Ukrajine, ale aj inde, kde sú konflikty. V Afrike sú konflikty, môžem spomenúť Sudán, Kamerune. Takže skutočne pracovať pre mier, možno aj v sieti s inými orgánmi, v sieti s inými... Toto sú veci, ktoré si odnášam, ďakujem.

Paolo: Ďakujem, Raphael. A uzavrieme tento sled dojmov s Európou. Roberto, ty si Švajčiar, žiješ v Rakúsku a máš na starosti hnutie v strednej Európe. Počuli sme, že ste prežili mimoriadne dni. Akú najcennejšiu vec, ktorú si odnášaš domov?

Roberto: Je ich veľa, ale poviem jednu konkrétnu, možno trochu protichodnú vec. Cítim veľkú vďačnosť za všetkých ľudí, ktorí neboli na púti, ale ktorí putovali s nami od

začiatku, počas celého uplynulého roka, keď sme si navzájom pomáhali žiť ako kresťania, žiť podľa evanjelia, postaviť Boha do centra nášho života. Pri konfrontácii s týmito významnými miestami, alebo pri stretnutí s pápežom som si uvedomil veľkosť kolektívnej spirituality, ktorá

Via Frascati, 306 - 00040 ROCCA DI PAPA (Roma) – Italia – Tel.
+39-0694798-9 collegamentoch@focolare.org - [YouTube Collegamento](https://www.youtube.com/channel/UC...) -
www.focolare.org

16

nás núti žiť denne s Ježišom medzi nami. Tie tmavé steny loretánskeho domčeka máme vo všetkých našich rodinách, máme ich v našich mestách. Takže táto báseň Chiary, trochu provokatívna, ktorá hovorí: Ježiš medzi nami je silnejší ako akékoľvek umelecké dielo takého mesta ako je Rím, či mesto Assisi, alebo Loreto. Odchádzam s nádejou a radosťou, že môžem žiť evanjelium v každodennom živote spolu s mnohými ďalšími bratmi, ako nám to povedal aj pápež.

Paul: Je to aj výzva budovať komunitu, však? Všetko najlepšie!

(potlesk) **ZÁVER**

Pavol: Margaret, videli sme veľa dojmov, veľa života v uplynulý týždeň. Ale s tým všetkým, čo sme videli a zažili, čo by podľa teba mohlo byť tým najlepším a najpravdivejším želaním na blížiacu sa Vianoce?

Margaret: Mamma mia...

Myslím, že najkrajším želaním je, aby sme sa starali jeden o druhého, aby všetci okolo nás zažili našu blízkosť, blízkosť plnú náklonnosti, ale aj konkrétnej lásky, pretože si myslím, že ak sa tieto Vianoce budeme všetci snažiť šíriť okolo seba viac lásky, myslím, že pokoj si nájde svoju cestu. Takže toto je azda najlepšie želanie, aké môžem v tomto čase vysloviť, a zaželať všetkým veselú Vianoce, Eid Milad Magid, Veselú Vianoce, Joyeux Noël...

Jesús: Feliz Navidad!

Margaret: Feliz Navidad, iné jazyky neviem.

Paolo: A naozaj veselú Vianoce všetkým.

Margaret: Veselú Vianoce všetkým a ďakujeme celému svetu za to, že ste tieto dni prežili s nami, cítíme naozaj veľkú radosť. Pápež nám na záver povedal, aby sme nestrácali radosť! Takže prajeme všetkým, aby tieto Vianoce boli plné radosti. Pozdravujem z celého srdca všetkých, ktorí nás sledujete!

Paolo: Naozaj ďakujem. Je to krásne želanie, aj preto, že je konkrétne.

(potlesk) A nadišiel čas lúčenia a ako vždy, keď sa lúčime, je tu pár oznamov.

Medziiným, toto i iné kolegamentá si môžete pozrieť na kanáli YouTube v rôznych

jazykoch, a ak kliknete na zvonček, budete môcť sledovať všetky najnovšie správy.

Via Frascati, 306 - 00040 ROCCA DI PAPA (Roma) – Italia – Tel.
+39-0694798-9 collegamentoch@focolare.org – [YouTube Collegamento](#) –
www.focolare.org

17

Ak chcete, môžete nám posilať svoje dojmy, komentáre, ale aj fotografie, ktoré ste azda urobili počas tejto hodiny; môžete tak urobiť cez e-mail, WhatsApp, aj prostredníctvom sociálnych kanálov, ktoré vidíte na tabuli za mnou.

Budúce kolegamento bude 23. marca 2024, opäť na kanáli YouTube.

Samozrejme lúčime sa s prianím radostných Vianoc. Ale aký je najlepší spôsob rozlúčky po tom všetkom, čo sme dnes večer zažili? Dnes večer sme prešli cestu, urobili sme kruh, začali sme od Chiarinho áno a dospeli sme k áno nás všetkých, k áno komunit vo svete. Ako teda máme hľadiť dopredu, budovať mier, ako povedala Margaret? Urobme to tak, že sa rozlúčime slovami pátra Fabia Ciardiho, ktorý je teológ, odborník na spirituálnu teológiu. Ide o úryvok z článku, ktorý pripravil pre webovú stránku focolare.org a ktorý bol uverejnený pred niekoľkými dňami. Zdalo sa nám, že je to najvýstižnejšie slovo, ktoré všetko zhŕňa, je syntézou a to je začať odznova.

Naozaj vám všetkým na celom svete ďakujem a všetkým želám veselé Vianoce!
(potlesk)

Mužský hlas: (...) Po 80 rokoch sa toto „áno“ znásobilo a dodnes znie tisícami spôsobov. Zúria búrky, budúcnosť sa zdá neistá, „útek“ môže pripomínať skok do tmy, strach nás paralyzuje...

Ten hlas však stále počuť v mnohých, raz je slabý, inokedy silný: „Daj sa mi celý, daj sa mi celá...“.

Ako? Každý to zisťuje pomaly, ale každé toto volanie si okamžite vyžaduje veľkorysé, úprimné, autentické áno. (...)

Takto sa Boh naďalej sprítomňuje vo svete a budovať svoje dejiny, ktoré rozkvitnú do nebeského kráľovstva.⁵

(hudba - záverečné titulky)

⁵In Fabio Ciardi, OMI, [Un'avventura lunga 80 anni - Focolare Movement \(focolare.org\)](#).

Via Frascati, 306 - 00040 ROCCA DI PAPA (Roma) - Italia - Tel.
+39-0694798-9 collegamentoch@focolare.org - [YouTube Collegamento](#) -
www.focolare.org